

ระดับชั้นและบรรดาศักดิ์ขุนนางอังกฤษ**

Ranks and Titles of the British Peerage

ชาคริต ชุ่มวัฒนะ*

Chakrit Choomwattana

บทคัดย่อ

ประวัติศาสตร์ขุนนางอังกฤษมีความเป็นมาย้อนหลังไปเกือบพันปี ทำให้มีรายละเอียดจำนวนมากไม่น้อยที่ต้องศึกษาจึงจะเข้าใจขนชั้นสูงของอังกฤษ ปัจจุบัน จากการศึกษาทำให้รู้ว่าผู้ที่ถือว่าเป็นขุนนางได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีบรรดาศักดิ์อย่างน้อยอยู่ในชั้นใดชั้นหนึ่งต่อไปนี้ คือ ดยุก มาร์ควิส เอิร์ล ไวสเคานต์ และบารอน การมีสถานะขุนนางจะทำให้ผู้นั้นอาจได้สิทธิเข้านั่งในสภาขุนนาง โดยเฉพาะขุนนางตลอดชีพจะเข้าเป็นสมาชิกได้ทุกคน นอกเหนือจากขุนนางตลอดชีพแล้ว รัฐบาลอาจจะทูลเกล้าฯ เสนอชื่อให้กษัตริย์ทรงสถาปนาบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศเป็นบารอน

* รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** บทความนี้มาจากงานวิจัยเรื่อง ประวัติศาสตร์ระบบขุนนางอังกฤษ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้วยงบประมาณเงินรายได้ของคณะ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

และอัศวินด้วยเพื่อเป็นการยกย่อง ดังจะเห็นมีผู้ใช้คำว่า ‘เซอร์’ นำหน้าชื่อ
อย่างไรก็ดี ผู้ได้รับการสถาปนาดังกล่าวไม่ได้รับการจัดว่าเป็นขุนนางด้วย

คำสำคัญ : ขุนนางอังกฤษ อัศวิน บรรดาศักดิ์ สภาขุนนาง

Abstract

As the history of the English peerage can be traced back almost a thousand years, much detail has to be studied in order to understand the present aristocracy. It is found that one can be considered a peer only if his title is either one of the following ranks : duke, marquess, earl, viscount, and baron. When one becomes a peer, he is probably entitled to sit in the House of Lords. Especially, all life peers can do so. In addition to life peers, the government may also ask the king or queen regnant to grant baronetcy or knighthood to honour certain people who are well-known to the public or who have made outstanding contributions to the country; therefore, some use the title ‘Sir’ before their names. However, such persons are not considered peers of the realm.

Keywords : British Peers, Knight, Titles, House of Lords

ในบรรดาประเทศในยุโรป อังกฤษเป็นประเทศที่คนไทยรู้จัก สนใจ หรือคุ้นเคยมากที่สุดประเทศหนึ่งหรืออาจจะอันดับหนึ่งซึ่งไม่เพียงเพราะบทบาทของอังกฤษในเวทีโลกที่ทำให้คนไทยไม่อาจมองข้ามความสำคัญ แต่เป็นเพราะความสัมพันธ์ที่มีต่อกันมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ระหว่างไทยกับอังกฤษด้วย คนไทยรับทราบว่าอังกฤษมีระบอบการปกครองแบบกษัตริย์ใต้รัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับไทย และในโครงสร้างสังคมมีกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่มียศฐาบรรดาศักดิ์ คนไทยจึงคุ้นกับการได้ยินคำที่บ่งชี้สถานะคนระดับบนของสังคมอังกฤษอย่างดุก (duke) มาร์ควิส (marquess) เอิร์ล (earl) ลอร์ด (lord) เป็นต้น แต่แทบไม่พบการศึกษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจถึงที่มา ลำดับชั้น ความแตกต่าง หลักเกณฑ์ของการตั้งชื่อและเรียกบรรดาศักดิ์เหล่านั้นและคำที่บ่งชี้สถานะระดับสูงในสังคมนั้น เป็นทั้งการแสดงความยกย่องและการคาดหวังให้บุคคลกลุ่มนี้มีบทบาทอย่างไรในสังคมใช่หรือไม่ บทความนี้จะจึงมุ่งที่จะเสนอคำตอบบางประการเพื่อให้ผู้สนใจเรื่องราวของประเทศอังกฤษมีความกระจ่างขึ้นบ้างเกี่ยวกับลำดับชั้นและบรรดาศักดิ์ขุนนางอังกฤษที่ยังคงพบเห็นหรือได้ยินได้ฟังผู้คนพูดถึงอยู่ในปัจจุบัน

ความเป็นมา

ระบบขุนนางอังกฤษที่เป็นอยู่นี้มีพัฒนาการมายาวนานย้อนไปเกือบพันปีนับตั้งแต่วิลเลียมดุกแห่งแคว้นนอร์มอนด์ (William, Duke of Normandy) จากฝรั่งเศสมีชัยในการรบเพื่ออ้างสิทธิในราชบัลลังก์อังกฤษที่สมรภูมิเฮสติงส์ (Battle of Hastings) และได้ประกอบพิธีราชาภิเษกที่โบสถ์เวสต์มินสเตอร์ (Westminster Abbey) เป็นพระเจ้าวิลเลียมที่ ๑ (William I ค.ศ. ๑๐๖๖-๑๐๘๗) กษัตริย์แห่งอังกฤษในวันคริสต์มาสของ ค.ศ. ๑๐๖๖ และนับเป็นการเริ่มต้นการปกครองของราชวงศ์นอร์มอนด์ในอังกฤษซึ่งได้ทิ้งมรดกที่สำคัญไว้สองประการคือ ภาษาที่พัฒนามาเป็นภาษาอังกฤษปัจจุบันแม้ว่าพระองค์เองนั้นไม่ได้ตรัสภาษาของดินแดนที่ทรงมาปกครองนี้เลยและการที่ทรงจัดระบบขุนนางในอังกฤษใหม่ตามระบบฟิวดัล (Feudalism) ของภาคพื้นยุโรปที่มีการถือครองที่ดินที่ได้รับพระราชทานจากกษัตริย์โดยมีพันธะผูกพันในฐานะ 'ข้า (vassal)' ของกษัตริย์ กล่าวคือพระเจ้าวิลเลียมที่ ๑ ทรงแต่งตั้งขุนนางอังกฤษใหม่จากบรรดาทหารใหญ่ชาวนอร์มันท์ที่ช่วยพระองค์ในการรบและติดตามพระองค์มาอยู่เกาะอังกฤษและจัดให้ขุนนางดั้งเดิมบน

เกาะอังกฤษที่ดูแลมณฑลบางรายเข้าสู่ระบบใหม่ด้วย (Given-Wilson, 1996 : 7-9)

นับแต่นั้น สถาบันขุนนางอังกฤษก็ค่อย ๆ พัฒนาเรื่อยมา ผู้ศึกษาเรื่องนี้ควรทำความเข้าใจกับความหมายที่ถูกตั้งเมื่อได้ยินคำว่า ‘ขุนนางอังกฤษ’ เพราะขอบเขตเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของดินแดนด้วย ขุนนางอังกฤษ หรือ Peerage of England นั้น หมายถึงขุนนางช่วงเวลาก่อนที่อังกฤษจะผนวกดินแดนสกอตแลนด์เข้ามาด้วยตามกฎหมาย Act of Union 1707 ดังนั้นเมื่อมีการรวมกันเป็นบริเตนใหญ่ (Great Britain) แล้วตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๐๗ การกล่าวคำว่า ขุนนางอังกฤษ จึงหมายถึง ขุนนางแห่งเกาะบริเตนใหญ่ หรือ Peerage of Great Britain ต่อมา ใน ค.ศ. ๑๘๐๐ รัฐบาลอังกฤษต้องการเสริมความมั่นคงให้แก่ประเทศ จึงมีการออกพระราชบัญญัติ Act of Union 1800 รวมดินแดนเกาะไอร์แลนด์เข้ากับเกาะบริเตนใหญ่อีก ทำให้ชื่อเป็นทางการของประเทศอังกฤษหลังจากนั้น คือ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์ (United Kingdom of Great Britain and Ireland)* คำว่าขุนนางอังกฤษ นับแต่นั้นจนถึงปัจจุบันนี้ จึงหมายถึง ขุนนางแห่งสหราชอาณาจักรหรือ Peerage of the United Kingdom

ลำดับชั้นของขุนนาง

ในสมัยพระเจ้าเฮนรีที่ ๖ (Henry VI ค.ศ. ๑๔๒๒-๑๔๗๑) ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ไม่นานก่อนเกิดสงครามดอกกุหลาบ (War of the Roses ค.ศ. ๑๔๕๕-๑๔๘๕) ผู้ที่มีบรรดาศักดิ์อย่างหนึ่งอย่างใดใน ๕ ชั้นต่อไปนี้ เริ่มได้รับการเรียกขานว่าเป็น ขุนนางแห่งราชอาณาจักร (Peers of the Realm) อย่างไรก็ตาม ขุนนางบางคนอาจมีมากกว่าหนึ่งบรรดาศักดิ์ การเอ่ยบรรดาศักดิ์ทั้งหมดที่ประกอบชื่ออย่างเป็นทางการนั้นอาจยืดเยื้อทีเดียว

๑. ดยุก (Duke) เป็นขุนนางระดับสูงสุดของอังกฤษ มาจากศัพท์ภาษาละตินว่า

---

* ใน ค.ศ. ๑๙๒๒ เปลี่ยนเป็น สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้ในปัจจุบัน เนื่องมาจากการแยกตัวออกของไอร์แลนด์ใต้เป็นเสรีรัฐไอร์แลนด์ (Irish Free State) และต่อมาเป็นสาธารณรัฐไอร์แลนด์ (Republic of Ireland) ดินแดนส่วนที่ยังคงอยู่กับอังกฤษคือ ไอร์แลนด์เหนือ

๑๖๒ ซาคริต ชุมวิวัฒนะ

dux ซึ่งแปลว่า ผู้นำ ภาษาฝรั่งเศสว่า duc ภาษาอิตาเลียนว่า doge พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๓ (Edward III ค.ศ. ๑๓๒๗-๑๓๗๗) ซึ่งเป็นผู้นำอังกฤษเข้าสู่สงครามร้อยปี (Hundred Years' War) กับฝรั่งเศส ทรงแต่งตั้งเจ้าชายเอ็ดเวิร์ด (Edward) พระราชโอรสองค์โตที่รู้จักกันว่า the Black Prince เป็นดยุกแห่งคอร์นวอลล์ (Duke of Cornwall) ใน ค.ศ. ๑๓๓๗ หลังยุทธการที่เกรซี (Battle of Crécy) ซึ่งเข้าใจกันว่าทรงสวมเสื้อเกราะสีดำในการยุทธ์ นับเป็นการสถาปนาดยุกคนแรกของอังกฤษ (Given-Wilson, 1996 : 45) และเป็นที่มาที่ว่า ทุกวันนี้บุคคลที่เป็นองครักษ์ทนายทนายอย่างองค์ปัจจุบัน คือเจ้าฟ้าชายชาลส์ (Prince Charles) ทรงดำรงพระยศดยุกแห่งคอร์นวอลล์ด้วย คู่สมรสของดยุกเรียกว่า ดัชเชส (Duchess) นอกจากดยุกแห่งคอร์นวอลล์แล้ว ในรัชสมัยนี้มีการสถาปนาบรรดาศักดิ์ชั้นดยุกอีก ๒ ตำแหน่ง คือ ดยุกแห่งแคลเรนซ์ (Duke of Clarence) และดยุกแห่งแลงคาสเตอร์ (Duke of Lancaster) ซึ่งตามจารีตต่อมา ผู้เป็นประมุขของอังกฤษทรงถือบรรดาศักดิ์ชั้นดยุกแห่งแลงคาสเตอร์ด้วย โดยถือประหนึ่งว่าเป็นผู้ปกครองดัชชีแห่งแลงคาสเตอร์ (Duchy of Lancaster)

ตั้งแต่มีการแต่งตั้งดยุกคนแรกในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ จนถึงปัจจุบัน มีชื่อบรรดาศักดิ์ชั้นดยุกไม่ถึง ๕๐๐ ชื่อ ทุกวันนี้ ในสหราชอาณาจักรมีบรรดาศักดิ์ชั้นดยุกอยู่ ๒๗ ชื่อ แต่ถือครองโดยบุคคล ๒๔ คน

๒. มาร์ควิส (Marquess) เป็นขุนนางชั้นรองลงมา มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า marquis ซึ่งมาจากคำว่า marche หรือ march ส่วนภาษาเยอรมันว่า mark ซึ่งมีนัยเกี่ยวกับพรมแดน ภริยาใช้คำว่ามาร์เชียนเนส (Marchioness) พระเจ้าริชาร์ดที่ ๒ (Richard II ค.ศ. ๑๓๗๗-๑๓๙๙) ทรงแต่งตั้งรอเบิร์ต เดอ เวีย (Robert de Vere) เอิร์ลที่ ๙ แห่งออกซฟอร์ด (9th Earl of Oxford) เป็นมาร์ควิสคนแรกและได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นมาร์ควิสแห่งดับลิน (Marquess of Dublin) ใน ค.ศ. ๑๓๘๗ (Cannon and Griffiths, 1988 : 248) มาร์ควิสที่มีชื่อเสียงสำคัญในประวัติศาสตร์ ได้แก่ รอเบิร์ต แกสคอยน์ เซซิล มาร์ควิสที่ ๓ แห่งซอลส์บรี (Robert Gascoyne Cecil, 3rd Marquess of Salisbury) อดีตนายกรัฐมนตรี ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งมาร์ควิสที่มีอาวุโสสูงสุดในปัจจุบัน คือ ไนเจล จอร์จ พอเลต มาร์ควิสที่ ๑๘ แห่งวินเชสเตอร์ (Nigel George Paulet, 18th Marquess of Winchester) ซึ่งพำนักอยู่ในแอฟริกาใต้ สตรีคนเดียวในประวัติศาสตร์ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นมาร์เชียนเนสด้วยตัวเธอเอง คือ แอนน์ โบลีน (Anne Boleyn) ก่อนที่เธอจะเข้าพิธีสมรสกับพระเจ้าเฮนรีที่ ๘

(Henry VIII) โดยมีพิธีสถาปนาที่พระราชวังวินด์เซอร์ใน ค.ศ. ๑๕๓๒ เป็นมาร์เซียนเนสแห่งเพมโบรก (Marchioness of Pembroke) ปัจจุบัน มีบรรดาศักดิ์ชั้นมาร์ควิสอยู่ ๓๔ ชื่อ

๓. เอิร์ล (Earl) เป็นขุนนางที่มีความเป็นมาเก่าแก่ที่สุด เป็นขุนนางประเภทแรก ที่สืบทระกูล คำว่า 'เอิร์ล' มาจากคำว่า eorl ของชนเผ่าแองโกลแซกซัน (Anglo-Saxon) หรือคำว่า jarl ของภาษาชนอร์สโบราณ (Old Norse) ซึ่งเคยใช้สื่อสารกันในเยอรมันตอนเหนือราวคริสต์ศตวรรษที่ ๙ หมายถึงผู้นำทางทหาร แต่ในภาษาเก่าที่เอ่ยถึงนี้ ไม่มีคำเรียกสำหรับสตรี ดังนั้น เมื่อเทียบคำว่าเอิร์ลกับคำว่าเคานต์ (Count) ผู้ดูแลมณฑลหรือเคาน์ตี (County) ที่มาจากภาษาละตินว่า Comes และภาษาฝรั่งเศสว่า Comte ภริยาของเอิร์ลจึงใช้คำว่า เคาน์เตส (Countess) การแต่งตั้งเอิร์ลในอังกฤษนั้น อยู่ในช่วงประมาณ ค.ศ. ๘๐๐-๑๐๐๐ โดยถือเป็นผู้แทนทางการของกษัตริย์ในมณฑลต่าง ๆ เพราะอังกฤษแบ่งดินแดนออกเป็นมณฑล (shire หรือ county) เพื่อป้องกันการรุกรานของพวกเดนส์ (Danes) เอิร์ล ๑ คน อาจดูแลหลายมณฑล เมื่อพวกนอร์มันมาพิชิตและปกครองอังกฤษ ก็ยังคงแต่งตั้งเอิร์ลแบบพวกแองโกลแซกซันต่อไป แต่ไม่ครอบคลุมทุกมณฑล ผู้ทำหน้าที่ด้านการบริหารมณฑลเรียกว่า เซริฟ (sheriff) อย่างไรก็ดี มีบางคนเห็นว่าสถานะเอิร์ลของอังกฤษอยู่ในระดับที่เหนือกว่าเคานต์ของภาคพื้นทวีป และจำนวนเอิร์ลของอังกฤษก็น้อยกว่าเคานต์ของภาคพื้นทวีป

เอิร์ลที่ค่อนข้างเป็นที่รู้จักของชาวอังกฤษในปัจจุบัน คือ เจ้าชายเอดเวิร์ด เอิร์ลแห่งเวสเซกซ์ (Prince Edward, Earl of Wessex) พระราชโอรสองค์สุดท้ายในสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบทที่ ๒ (Elizabeth II ค.ศ. ๑๙๕๓ - ปัจจุบัน) พระชายาคือ เคาน์เตสแห่งเวสเซกซ์ (Countess of Wessex) เจ้าชายเอดเวิร์ดทรงเป็นเจ้าของคแรกนับแต่สมัยทิวเดอร์ (Tudor) ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นขุนนางชั้นนี้ มีการคาดกันว่าเมื่อพระบิดาสิ้นพระชนม์ จะทรงได้รับสถาปนาเป็นดยุกแห่งเอดินบะระ (Duke of Edinburgh) แทน ส่วนตำแหน่งเอิร์ลที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังคงมีอยู่ คือ เอิร์ลแห่งอาร์นเดล (Earl of Arundel) และนับเป็นตำแหน่งขุนนางอังกฤษที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังมีผู้ถือบรรดาศักดิ์คืออยู่ บรรดาศักดิ์นี้เริ่มใช้ใน ค.ศ. ๑๑๓๘ สำหรับขุนนางชาวนอร์มันคือ เซอร์วิลเลียม โดบินญี (Sir William d'Aubigny) ช่วงแรก ๆ ผู้คนมักจะเรียกเอิร์ลแห่งอาร์นเดลซึ่งเป็นชื่อเมืองในมณฑลซัสเซกซ์ว่าเอิร์ลแห่งซัสเซกซ์ (Earl of Sussex) ด้วย แต่ในที่สุด บรรดาศักดิ์หลังได้ยุติการใช้ลง เอิร์ลแห่งอาร์นเดลคนปัจจุบัน คือ ผู้มีบรรดาศักดิ์เป็นดยุกแห่งนอร์ฟอล์ก (Duke of Norfolk) ด้วย ดังนั้น

๑๖๔ ชาคริต ชุ่มวัฒนะ

บุตรชายคนโตของดุกทานันท์ซึ่งจะเป็นทายาทที่จะสืบทอดบรรดาศักดิ์ชั้นดุกของบิดาจึงเป็นผู้ใช้บรรดาศักดิ์เอิร์ลแห่งอาร์นเดลซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์รองของบิดาไปก่อน แต่เป็นการใช้เรียกเพื่อการยกย่อง (courtesy title) เท่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นขุนนาง ปัจจุบัน มีบรรดาศักดิ์ชั้นเอิร์ลในสหราชอาณาจักรอยู่ ๑๙๓ ชื่อ

๔. ไวสเคานต์ (Viscount) เป็นชื่อบรรดาศักดิ์ที่มาจากภาษาละตินว่า Vicecomes ทำหน้าที่เป็นเซรฟ์หรือผู้บริหารมณฑล ถือเป็นผู้แทนหรือผู้มีตำแหน่งรองของเอิร์ล พระเจ้าเฮนรีที่ ๖ ทรงเป็นผู้ริเริ่มแต่งตั้งบรรดาศักดิ์นี้ใน ค.ศ. ๑๔๔๐ สตรีเรียกว่า ไวสเคาน์เตส (Viscountess) บรรดาศักดิ์ขุนนางชั้นนี้มีทั้งในอังกฤษและฝรั่งเศส โดยเริ่มจากฝรั่งเศสก่อน ในฐานะตำแหน่งรองจากเคานต์ (vice-count) จึงกลายเป็นที่มาของบรรดาศักดิ์ขุนนางชั้นนี้ บ่อยครั้งที่ไวสเคานต์คือทายาทของเอิร์ล เช่น โอรสของเจ้าชายเอ็ดเวิร์ดที่กล่าวข้างต้น คือ เจมส์ ไวสเคานต์เซเวิน (James, Viscount Severn) นอกจากนี้ เป็นเรื่องที่ไม่แปลกที่บุตรชายของมาร์ควิส จะใช้ยศอย่างไม่เป็นทางการว่า ไวสเคานต์ แทนที่จะใช้เอิร์ล ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์รองของบิดา เช่น ไวสเคานต์คาสเทิลเรอ (Viscount Castlereagh) เป็นบุตรของมาร์ควิสแห่งลอนดอนเดอรี (Marquess of Londonderry) เขาไม่ได้ใช้บรรดาศักดิ์รองของมาร์ควิสผู้บิดา คือ เอิร์ลเวิน (Earl Vane) ปัจจุบัน มีบรรดาศักดิ์ชั้นไวสเคานต์อยู่ ๒๗๐ ชื่อ แต่ส่วนใหญ่เป็นบรรดาศักดิ์รองของขุนนางระดับสูงกว่า

๕. บารอน (Baron) เป็นขุนนางอังกฤษระดับล่างสุด มาจากภาษาเยอรมันเก่าว่า baro ซึ่งหมายถึง อิสสรชน (freeman) เริ่มใช้คำนี้ใน ค.ศ. ๑๐๖๖ เริ่มแรกหมายถึงผู้ที่รับพระราชทานที่ดินจากกษัตริย์โดยตรง พวกที่เรียกว่าบารอนนี้เองที่บีบบังคับให้พระเจ้าจอห์น (John ค.ศ. ๑๑๙๙-๑๒๑๖) พระราชทานแมกนา คาร์ตา (Magna Carta) ใน ค.ศ. ๑๒๑๕ ชั้นชั้นสูงอังกฤษส่วนใหญ่เป็นขุนนางชั้นนี้ ปัจจุบันมีบรรดาศักดิ์บารอนอยู่ ๔๒๖ ชื่อ บ้างก็เป็นพระราชวงศ์เอง เช่น ชาลส์ เจ้าชายแห่งเวลส์ (Charles, the Prince Of Wales) ทรงเป็น บารอนแห่งเรนฟิว (Baron of Renfrew ชื่อเมืองในสกอตแลนด์) เจ้าชายวิลเลียม (Prince William) พระโอรสของเจ้าฟ้าชายชาลส์ทรงเป็นบารอนแห่งคาร์ริกเฟอร์กัส (Baron of Carrickfergus ชื่อเมืองในไอร์แลนด์เหนือ) เจ้าชายแอนดรู ดุกแห่งยอร์ก (Prince Andrew, the Duke of York) พระอนุชาในเจ้าฟ้าชายชาลส์ ทรงเป็น บารอนแห่งคิลลีลี (Baron of Killyleagh ชื่อหมู่บ้านในไอร์แลนด์เหนือ) และล่าสุดในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ เจ้าชายแฮร์รี (Prince Harry) ในเจ้าฟ้าชายชาลส์ทรงได้รับสถาปนาเป็นบารอนคิลคิล

(Baron Kilkeel ชื่อเมืองประมงเล็ก ๆ ในไอร์แลนด์เหนือ)

ในบรรดาขุนนาง ๕ ระดับข้างต้นนี้ เอิร์ลและบารอนมีความเป็นมาเก่าแก่ที่สุด ส่วนดิวคและมาร์ควิสนั้นเริ่มสถาปนามัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ และไวสเคานต์ตามมาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ อย่างไรก็ตาม ยังมีการแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่กลุ่มชนชั้นสูง (aristocracy) แต่ไม่ได้ถือว่าบุคคลที่ได้รับบรรดาศักดิ์นั้นนอกเหนือจากห้าลำดับชั้นที่กล่าวมาเป็นขุนนางด้วย กล่าวคือ ผู้ได้รับสถาปนาเป็นบารอนเน็ต (Baronet) ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์ที่สืบตระกูล แต่ก็ไม่ได้จัดว่าเป็นยศขุนนาง พระเจ้าเจมส์ที่ ๑ (James I) ทรงเป็นผู้ริเริ่มสถาปนาบารอนเน็ตขึ้นใน ค.ศ. ๑๖๑๑ เพื่อรวบรวมเงินในการปราบกบฏที่อัลสเตอร์ (Ulster) ไอร์แลนด์ ผู้ที่จะได้เป็นบารอนเน็ตต้องจ่ายเงิน ๑,๐๔๐ ปอนด์เพื่อการได้อภิสิทธิ์ของตำแหน่งนี้ และให้ถือว่า บารอนเน็ตอยู่เหนืออัศวิน (knight) ทั้งปวง ยกเว้นแต่ผู้ที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์การ์เตอร์ (Order of the Garter) เดิมทรงคาดว่าจะตั้งไม่เกิน ๒๐๐ คน แต่ก็ไม่เป็นเช่นนั้น เพราะความต้องการรณรงค์เรื่องเงินทุนในสมัยราชวงศ์สจวต (Stuart) ที่พระเจ้าเจมส์ที่ ๑ ทรงเป็นปฐมกษัตริย์มีอยู่มาก โดยภาพรวมทางสังคมแล้ว บารอนเน็ตจัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นสูง มักใช้คำว่าเซอร์หรือลอร์ดนำหน้าชื่อ และภริยาใช้คำว่า 'เลดี (Lady)' และในการเขียนนามใช้ตัวย่อ Bart. หรือ Bt. ตามหลังชื่อได้

เดนิส แทตเชอร์ (Denis Thatcher) คู่สมรสของนายกรัฐมนตรีมาร์กาเรต แทตเชอร์ ได้รับการสถาปนาเป็นบารอนเน็ตใน ค.ศ. ๑๙๙๐ เมื่อภริยาลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นับเป็นสามัญชนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นบารอนเน็ตคนล่าสุดซึ่งเป็นตำแหน่งสืบตระกูลแม้ไม่ได้จัดเป็นขุนนาง เขาได้รับการเรียกขานว่า เซอร์เดนิส แทตเชอร์ บารอนเน็ตที่ ๑ ภาพ : www.telegraph.co.uk

๑๖๖ ชาคริต ชุมวัฒน์

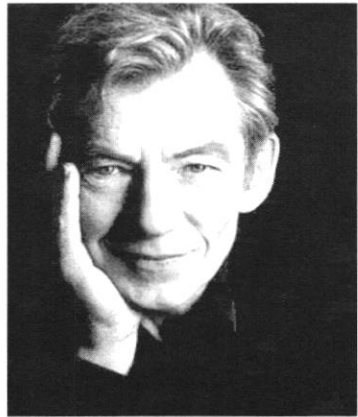
นอกจากนี้ ยังมีการสถาปนาอัศวิน (Knight) ซึ่งมีข้อมูลว่าการแต่งตั้งอัศวินครั้งแรกเริ่มโดยพระเจ้าอัลเฟรดมหาราช (Alfred the Great) ทรงแต่งตั้งแอเทลสตัน (Aethelstan) พระราชนัดดาในราว ค.ศ. ๘๙๐ ซึ่งต่อมาขึ้นครองราชย์ระหว่าง ค.ศ. ๙๒๕-๙๓๙ นักวิชาการบางคนมีความเห็นว่ากษัตริย์องค์นี้ทรงเป็นกษัตริย์อังกฤษองค์แรกจากเผ่าแองโกลแซกซัน ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอัศวินใช้คำว่า 'เซอร์' นำหน้าชื่อ หรือหน้าชื่อและนามสกุล ส่วนภริยาใช้คำว่า 'เลดี' ตามด้วยนามสกุล ถือเป็นบรรดาศักดิ์ที่ไม่สืบตระกูล โอนย้ายให้ผู้อื่นไม่ได้และไม่จัดว่าเป็นขุนนางเฉกเช่นเดียวกับบารอนเน็ต

ในอดีตนั้นการเป็นชนชั้นสูง (noble) มาจากการสืบตระกูลเก่าแก่ แต่ปัจจุบันเป็นเรื่องของการสถาปนาบุคคลจากหลากหลายอาชีพที่มีชื่อเสียง หรือที่ทำความประโยชน์ให้แก่สังคมโดดเด่น การแต่งตั้งหรือการให้บรรดาศักดิ์จึงเป็นการยกย่อง ในแต่ละปี มีการสถาปนา ๒ ครั้ง คือ ตามรายชื่อในโอกาสขึ้นปีใหม่ (New Year Honours List) และในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพอย่างเป็นทางการขององค์พระประมุข (Birthday Honours List) มีการแต่งตั้งผู้มีชื่อเสียงจากหลากหลายอาชีพรวมทั้งจากวงการบันเทิงด้วยเช่น นักร้องอย่างเซอร์เจมส์ พอล แมกคาร์ตนี (Sir James Paul McCartney) และเซอร์เอลตัน จอห์น (Sir Elton John) ดาราภาพยนตร์ ได้แก่เดมเฮเลน มีร์เรน (Dame* Helen Mirren) และเซอร์เอียน แมกเคลเลน (Sir Ian McKellen) เป็นต้น

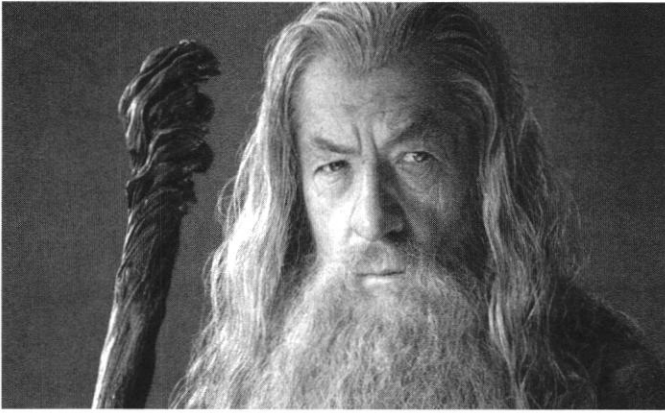
เซอร์เอียน แมกเคลเลน (Sir Ian McKellen)

ภาพ :

<http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Creator/IanMcKellen>

* เป็นคำเรียกสตรีที่ได้รับการสถาปนาชั้นอัศวิน ใช้นำหน้าชื่อ หรือชื่อและนามสกุล ส่วนบุรุษใช้ว่า เซอร์

เซอร์เอียน แมกเคลเลน (Sir Ian McKellen) ผู้แสดงในภาพยนตร์เรื่อง Lord of the Rings ได้รับการสถาปนาเป็นอัศวินใน ค.ศ. ๑๙๙๑ ภาพ : www.hollywoodreporter.com

การตั้งชื่อบรรดาศักดิ์ขุนนาง

บรรดาศักดิ์ของขุนนางประกอบด้วย ยศ หรือลำดับชั้นของขุนนาง (rank) ตามด้วยชื่อบรรดาศักดิ์ (title) หรือไม่กี่ลำดับชั้นของขุนนางตามด้วยคำว่า ‘แห่ง’ (of) และชื่อบรรดาศักดิ์ การจะมีคำว่า ‘แห่ง’ หรือไม่มีในชื่อบรรดาศักดิ์นั้นเป็นหลักเกณฑ์ดังนี้ ตามหลังคำว่า ดูก์ ให้ใช้ ‘แห่ง’ ตามเสมอ ตามหลังคำว่า มาร์ควิส และเอิร์ล โดยปกติจะใช้ ‘แห่ง’ ในกรณีที่ตั้งชื่อบรรดาศักดิ์มาจากชื่อสถานที่ (place name) แต่ถ้ามาจากนามสกุล มักจะไม่ใช้คำว่า ‘แห่ง’ ส่วนไวสเคานต์และบารอน โดยทั่วไปไม่ใช้คำว่า ‘แห่ง’ ตามหลัง แต่ก็พบว่ามีการยืมชื่อจากกฎเกณฑ์บ้าง ในการตั้งชื่อบรรดาศักดิ์ ปกติมักจะพบว่าเป็นการระบุสถานที่ทางภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะบรรดาศักดิ์ของขุนนางชั้นบารอน และไวสเคานต์ เช่น บารอนเนสแทตเชอร์ แห่ง เคสตีเวน (Baroness Thatcher of Kesteven) ซึ่งเป็นชื่อเมืองอยู่ในมณฑลแลงคาเชียร์ (Lancashire) อันเป็นมณฑลบ้านเกิดของเธอ หรือไวสเคานต์มอนต์โกเมอรี แห่งอลาเมน (Viscount Montgomery of Alamein) อลาเมนเป็นชื่อเมืองเล็ก ๆ ในอียิปต์ซึ่งเป็นสมรภูมิในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่จอมพลมอนต์โกเมอรีมีชัยในการรบกับเยอรมนี อย่างไรก็ตาม ชื่อบรรดาศักดิ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ทางภูมิศาสตร์ไม่จำเป็นต้องคำนึงเรื่องการปฏิรูปหรือปรับปรุงการแบ่งเขตท้องถิ่นในภายหลัง เช่น ใน ค.ศ. ๑๙๐๒

๑๖๘ ชาคริต ชุมวัฒน์

มีการแต่งตั้ง บารอนนอลลิส แห่งเคเวอร์แชม (Baron Knollys of Caversham) ซึ่งขณะที่แต่งตั้งนั้นอยู่ในมณฑลออกซ์ฟอร์ด แต่ใน ค.ศ. ๑๙๙๗ มีการสถาปนาบารอนเนสพิคคีทลีย์ แห่งเคเวอร์แชม (Baroness Pitkeathley of Caversham) แต่เปลี่ยนมาอยู่ในเขตมณฑลบาร์คเชียร์ (Berkshire)

การเลือกชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์ประกอบอยู่ในชื่อบรรดาศักดิ์นั้นมักจะมาจากภูมิภาคหรือสถานที่ที่ขุนนางนั้น ๆ ถือกำเนิด มีถิ่นฐาน หรือเคยมีประสบการณ์ที่โดดเด่น เช่นในการรบหรือการบริหารปกครอง หรือจากสิทธิที่มีอยู่เหนือดินแดนนั้น ๆ เช่น ดยุกแห่งคอร์นวอลล์ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์ของพระราชโอรสองค์โตและรัชทายาทของกษัตริย์หรือดยุกแห่งแลงคาสเตอร์ ซึ่งตามจารีตนั้นเป็นตำแหน่งขององค์พระประมุข ทั้งสองกรณีผู้ถือครองบรรดาศักดิ์ไม่ได้ประทับไม่ว่าในดัชชีแห่งคอร์นวอลล์ หรือในดัชชีแห่งแลงคาสเตอร์ ผู้ถือบรรดาศักดิ์จึงทรงมอบสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากดินแดนดังกล่าวให้แก่องค์กรการกุศลที่ขึ้นทะเบียน

การเรียกขานหรือมีหนังสือถึงขุนนาง

ดยุก ซึ่งเป็นขุนนางชั้นสูงสุด หรือ the Most Noble ใช้คำว่า My Lord Duke; Your Grace บุตรชายของดยุกเรียกว่า ลอร์ด บุตรสาวเรียกว่า เลดี โดยมีคำว่า Right Honourable นำหน้า

มาร์ควิสขุนนางชั้นรองลงมา ถือเป็น the Most Honourable ใช้คำว่า My Lord Marquess บุตรชายเรียกว่า ลอร์ด บุตรสาวเรียกว่า เลดี แต่บุตรชายคนโตอาจใช้บรรดาศักดิ์รองของบิดาได้

เอิร์ล ถือเป็น the Right Honourable ใช้คำเรียกว่า My Lord บุตรชายคนโตอาจใช้บรรดาศักดิ์รองของบิดา โดยทั่วไปก็คือ ไวสเคานต์ ส่วนบุตรชายอื่น ๆ และบุตรสาว เป็น Honourable

ไวสเคานต์ถือเป็น the Right Honourable ใช้คำเรียกว่า My Lord เช่นเดียวกับเอิร์ล บุตรชายและบุตรสาวทั้งหมดเป็น Honourable

บารอน ถือเป็น the Right Honourable ใช้คำเรียกว่า My Lord เช่นเดียวกับไวสเคานต์ บุตรชายและบุตรสาวทั้งหมดเรียกว่า Honourable

การที่กฎการสืบบรรดาศักดิ์ของขุนนางเป็นไปตามหลักที่ให้เฉพาะบุตรชายคนโตเท่านั้น และถ้าไม่มีบุตรชายก็ไปยังน้องชายคนโต (primogeniture) ดังนั้น บุตรชายคนโตที่เป็นทายาทมักใช้บรรดาศักดิ์รองของบิดาในขณะที่บิดายังมีชีวิตอยู่ ส่วนบุตรชายคนรอง ๆ ลงไปของดึกหรือมาร์ควิส อาจใช้คำว่า ลอร์ดนำหน้าชื่อต้น เช่น ลอร์ดจอห์น รัสเซลล์ (Lord John Russell) เป็นบุตรชายคนรองของดึกแห่งเบดฟอร์ดที่ ๖ (6th Duke of Bedford) ส่วนบุตรสาวของดึก มาร์ควิส และเอิร์ล ใช้คำว่า เลดี ดังนั้น ผู้ที่ใช้คำว่า ลอร์ด นำหน้าชื่อ จึงอาจไม่ใช่ขุนนางเสมอไป เป็นการใช้นำหน้าเพื่อการยกย่อง (courtesy title) เท่านั้น ที่น่าสังเกต คือคำว่า 'ลอร์ด' ยังอาจใช้ในกรณีที่เรียกขุนนางระดับมาร์ควิส เอิร์ล และไวสเคานต์ บารอน และกับบาทหลวงที่ปกครองสังฆมณฑล เช่น Lord Bishop of ... หรือบางตำแหน่งในรัฐบาล เช่น นายกรัฐมนตรี เป็น Lord of the Treasury และบรรดาดำแหน่ง Lord High Chancellor, Lord President of the Council, Lord Privy Seal เป็นต้น และการใช้นำหน้าว่า 'เลดี' ของสตรี มีข้อยกเว้นในกรณีของบารอนเนสที่เป็นบารอนเนสโดยตัวเธอเอง จะได้รับการเรียกขานว่า บารอนเนส แต่ก็เป็นเรื่องไม่แปลกที่จะใช้ เลดี นำหน้าสกุลได้เช่นกัน โดยถือเป็นเรื่องของความนิยม เช่น บารอนเนสเทตเชอร์ หรือเลดีเทตเชอร์

ประเภทของขุนนางและการได้รับสถาปนา

หากแบ่งขุนนางอังกฤษโดยยึดหลักการสืบทอดบรรดาศักดิ์แล้ว ขุนนางอังกฤษแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ขุนนางแบบสืบตระกูล (hereditary peer) และขุนนางตลอดชีพหรือขุนนางไม่สืบตระกูล (life peer หรือ non-hereditary peer) ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ นั้น การเป็นขุนนางเป็นเรื่องสืบตระกูล มียกเว้นบางกรณีน้อยมาก และเป็น การสืบทางสายบุรุษที่บุตรชายคนโตจะสืบทอดบรรดาศักดิ์ของบิดาเป็นสำคัญเมื่อบิดาสิ้นชีวิตลง อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ. ๑๘๖๗ มีการแต่งตั้งขุนนางที่ทำหน้าที่ทางด้านกฎหมายของสภาขุนนางเรียกว่า Law Lords ให้มีสถานะเป็นขุนนางตลอดชีพและต่อมาใน ค.ศ. ๑๙๕๕ มีการออกพระราชบัญญัติขุนนางตลอดชีพ (Life Peerages Act 1958) แต่งตั้งขุนนางเพื่อให้บุคคลนั้น ๆ มีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกสภาขุนนาง ไม่ใช่เพื่อทำหน้าที่ด้านกฎหมายอย่างแต่ก่อน บรรดาศักดิ์ที่ได้รับไม่อาจสืบทอดไปยังบุตรชายคนโตได้ กษัตริย์จะทรงเป็นผู้แต่งตั้ง โดยมีการออกสัญญาบัตร (Letters Patent) ประทับพระราชลัญจกร

(Great Seal of the Realm) นับแต่นั้นมาเหมือนกับว่าการสถาปนาขุนนางที่บรรดาศักดิ์จะสืบตระกูลเป็นเรื่องของอดีตไปแล้ว การแต่งตั้งขุนนางสืบตระกูล มีแต่พระราชวงศ์ ถ้าไม่ใช่พระราชวงศ์แทบจะยุติโดยสิ้นเชิง รัฐบาลไม่ว่าจากพรรคไหนจะงดการเสนอชื่อกราบบังคมทูลให้พระมหากษัตริย์สถาปนาขุนนางสืบตระกูล ปัจจุบันมีแต่เบลเยียมและสเปน ที่เป็นสองประเทศในยุโรปที่มีการสถาปนาสามัญชนให้เป็นขุนนางแบบสืบตระกูล

ตั้งแต่รัฐบาลพรรคแรงงานที่มีฮาโรลด์ วิลสัน (Harold Wilson)* เป็นผู้นำ (ค.ศ. ๑๙๖๔-๑๙๗๐, ค.ศ. ๑๙๗๔-๑๙๗๖) จนปัจจุบัน มีการสถาปนาขุนนางสืบตระกูลเพียง ๗ คน ในจำนวนนี้ ๔ ราย เป็นพระราชวงศ์ ได้แก่ เจ้าชายแอนดรูว์ ดยุกแห่งยอร์ก (Prince Andrew, Duke of York) เจ้าชายเอ็ดเวิร์ด เอิร์ลแห่งเวสเซกซ์ (Prince Edward, Earl of Wessex) เจ้าชายวิลเลียม ดยุกแห่งเคมบริดจ์ (Prince William, Duke of Cambridge) และล่าสุดในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๘ มีการสถาปนาเจ้าชายแฮร์รี (Prince Harry) ในเจ้าฟ้าชายชาลส์เป็นดยุกแห่งซัสเซกซ์ (Duke of Sussex) ส่วนอีก ๓ คน เป็นสามัญชน ได้รับการสถาปนาสมัยรัฐบาลมาร์กาเร็ต แทตเชอร์ (ค.ศ. ๑๙๗๙-๑๙๙๐) ได้แก่ วิลเลียม ไวท์ลอร์ ไวสเคานต์ไวท์ลอร์ที่ ๑ (William Whitelaw, 1st Viscount Whitelaw) อดีตรัฐมนตรีจากพรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party) เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในสภาขุนนางและจอร์จ ทอมัส ไวสเคานต์โทนีแพนดี้ที่ ๑ (George Thomas, 1st Viscount Tonypandy) อดีตประธานสภาสามัญจากพรรคแรงงาน ทั้งคู่เสียชีวิตโดยไม่มีทายาทชาย สืบต่อบรรดาศักดิ์ตามกฎหมายที่ได้ บรรดาศักดิ์ไวสเคานต์ทั้งสองจึงยุติลง

คนที่สามคือ แฮโรลด์ แมกมิลแลน (Harold Macmillan) อดีตนายกรัฐมนตรี (ค.ศ. ๑๙๕๗-๑๙๖๓) ซึ่งเป็นสามัญชนคนล่าสุดที่ได้รับการสถาปนาเป็นขุนนางสืบตระกูลโดยมีบรรดาศักดิ์ว่า เอิร์ลแห่งสต็อกตัน (Earl of Stockton สต็อกตันเป็นชื่อเขตเลือกตั้งที่เขาได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนครั้งแรก) และเป็นไวสเคานต์แมกมิลแลน แห่งโอเวนเดน (Viscount Macmillan of Ovenden) ด้วย ในช่วงที่ลอร์ดแมกมิลแลนยังมีชีวิตอยู่ หลานชายคนโตที่

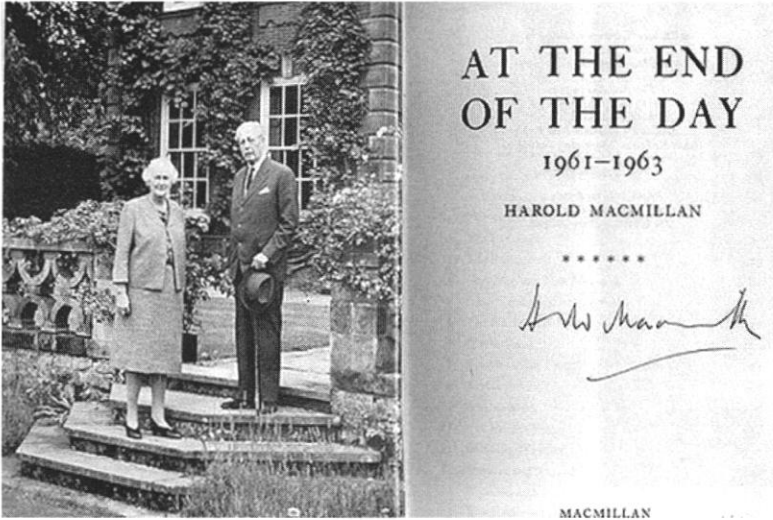
* ใน ค.ศ. ๑๙๘๓ อดีตนายกรัฐมนตรีจากพรรคแรงงาน (Labour Party) ผู้นี้ ก็ได้รับการสถาปนาเป็นบารอนวิลสันแห่งรีโว (Baron Wilson of Rievaulx) ตามชื่อของโบสถ์รีโว (Rievaulx Abbey) ทางตอนเหนือของมณฑลยอร์กเชียร์ (Yorkshire) ซึ่งเป็นมณฑลบ้านเกิดของเขา ลอร์ดวิลสันเข้าประชุมสมาชิกสภาขุนนางสม่ำเสมอ นับแต่นั้นจนกระทั่งถึงแก่อสัญกรรมใน ค.ศ. ๑๙๙๕

ดยุกแห่งซัสเซกซ์ (Duke of Sussex) เป็นบรรดาศักดิ์ที่ได้รับการสถาปนาเป็นครั้งแรกในรัชสมัยพระเจ้าจอร์จที่ ๓ (George III ค.ศ. ๑๗๖๐-๑๘๒๐) ใน พ.ศ. ๑๘๐๑ โดยพระราชทานให้แก่เจ้าชายออกัสตัส เฟรเดอริก (Augustus Frederick) พระราชโอรสพระองค์ที่ ๕ เจ้าชายออกัสตัส เฟรเดอริก ดยุกแห่งซัสเซกซ์ทรงเสกสมรส ๒ ครั้ง แต่เป็นการเสกสมรสที่ไม่เป็นที่ยอมรับของราชสำนัก จึงทำให้พระโอรสไม่มีสิทธิ์ที่จะสืบต่อบรรดาศักดิ์ดยุกแห่งซัสเซกซ์ หลังจากเจ้าชายออกัสตัส เฟรเดอริก ดยุกแห่งซัสเซกซ์สิ้นพระชนม์ใน ค.ศ. ๑๘๔๓ บรรดาศักดิ์ดยุกแห่งซัสเซกซ์จึงสิ้นสุดลงด้วย และไม่มีการสถาปนาอีกจนถึงเข้าวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๘ สำนักพระราชวังอังกฤษมีประกาศว่าสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบทที่ ๒ (Elizabeth II) ทรงสถาปนาเจ้าชายแฮร์รี (Harry) พระราชชนัดดา รัชทายาทอันดับ ๖ ของอังกฤษเป็นดยุกแห่งซัสเซกซ์ ก่อนที่จะเข้าพระราชพิธีเสกสมรสเพียงไม่กี่ชั่วโมงกับมีแกน มาร์เคิล (Meghan Markle) ในวันเดียวกันนั้น จึงนับว่าเจ้าชายแฮร์รีทรงดำรงบรรดาศักดิ์ดยุกแห่งซัสเซกซ์เป็นคนที่ ๒ และเป็นดยุกคนล่าสุดของอังกฤษในปัจจุบัน และมีแกน มาร์เคิล พระชายามีบรรดาศักดิ์เป็นดัชเชสแห่งซัสเซกซ์ (Duchess of Sussex) ตามพระสวามี

๑๗๒ ชาคริต ชุ่มวัฒนะ

เป็นทายาทของเขาเป็นผู้ใช้บรรดาศักดิ์ไวสเคานต์ซึ่งเป็นบรรดาศักดิ์รองของเอิร์ลแห่ง
สตีออกตัน ถือเป็น courtesy title เท่านั้น

แฮโรลด์ แมกมิลแลน อดีตนายกรัฐมนตรีจากตระกูลที่ก่อตั้งสำนักพิมพ์แมกมิลแลนเป็นสามัญชน
คนล่าสุดที่ได้รับการสถาปนาเป็นขุนนางชั้นเอิร์ลซึ่งสืบตระกูล ยืนคู่กับ เลดีโดโรธี (Lady Dorothy) ภริยา
ซึ่งเป็นบุตรของดยุกแห่งเดวอนเชียร์ที่ ๙ (9th Duke of Devonshire) เธอใช้คำนำหน้าว่าเลดีมาตั้งแต่ ๘ ขวบ
เมื่อบิดารับสืบทอดบรรดาศักดิ์ชั้นดยุก ภาพ : <https://www.flickr.com/photos/peterdenton/2716419182>

ภาพ : <https://www.quoteikon.com>

อภิสิทธิ์ของการเป็นขุนนางซึ่งไม่ค่อยมีผลในทางปฏิบัติในปัจจุบันแล้ว ได้แก่

๑. สิทธิที่จะถูกไต่สวนโดยชนชั้นขุนนางด้วยกันในศาลที่เรียกว่า Lord High Steward's Court
๒. สิทธิที่จะได้เข้าเฝ้าพระประมุขเพื่อถวายความเห็น
๓. สิทธิที่จะได้รับการยกเว้นจากการถูกจับกุมในคดีทางแพ่ง

บรรดาศักดิ์สืบตระกูลจะสิ้นสุดลงเมื่อทายาทที่จะสืบสายตามกฎเกณฑ์หมดลง บางกรณีเคยมีการออกกฎหมายยึดบรรดาศักดิ์จากผู้ที่ถูกขอลากฎ แต่บ่อยครั้งที่ลูกหลานของบุคคลนั้นถวายฎีกาต่อองค์ประมุขขอให้คืนเกียรติยศแก่วงศ์ตระกูล ดังเช่นบรรดาศักดิ์ดุกแห่งนอร์ฟอล์ก (Duke of Norfolk) ถูกยึดและมอบคืนให้อยู่หลายครั้ง และตามพระราชบัญญัติขุนนาง ค.ศ. ๑๙๖๓ (Peerage Act 1963) ทายาทอาจจะไม่ขอรับบรรดาศักดิ์ที่ตกทอดเป็นมรดกได้แต่ต้องอยู่ในระยะ ๑ ปีนับจากที่ได้รับมรดกมา โดยต้องยื่นเรื่องถึง Lord Chancellor แต่ถ้าผู้นั้นอายุยังไม่ครบ ๒๑ ปี ก็ให้ยื่นภายใน ๑๒ เดือนหลังอายุครบ ๒๑ ปี

การเป็นสมาชิกสภาขุนนาง

สภาขุนนางปัจจุบันเป็นการพัฒนามาจากระบบบารอนของระบบฟีวตัลในยุคกลาง เมื่อวิลเลียม ดุกแห่งนอร์มอนด์ พิชิตเกาะอังกฤษ ทรงแบ่งดินแดนให้เป็นเขตแมนเนอร์ (manor) หลายเขต เจ้าของเรียกว่า บารอน ผู้ที่ครอบครองหลายแมนเนอร์ เรียกว่า บารอนใหญ่ (greater baron) กษัตริย์จะทรงเรียกบารอนมาเข้าประชุมสภาที่ปรึกษา (Royal Councils) เพื่อหารือข้อราชการ การเรียกเก็บภาษีเพื่อการทำสงคราม และการให้บารอนจัดหาอัศวินและทหารเข้าสมทบเป็นกองทหารหลวง รวมทั้งเป็นการยืนยันการเป็นผู้ถือครองที่ดินของกษัตริย์โดยตรง การเข้าประชุมสภาที่ปรึกษาถือได้ว่าเป็นทั้งหน้าที่และอภิสิทธิ์ของผู้ได้รับมอบที่ดินจากกษัตริย์ และการจะเข้าร่วมประชุมได้นั้นเริ่มจากการที่กษัตริย์ทรงส่งหมายรับสั่ง (Writ of Summons หรือ Writ in Summons) ดังที่ปรากฏในมาตรา ๑๔ ของแมกนา คาร์ตาเรนูไว้ (Given-Wilson, 1996 : 12) ในกรณีบารอนใหญ่จะทรงเรียกแต่ละรายเองโดยส่งหมายรับสั่ง แต่ถ้าเป็นบารอนทั่วไป ทรงบอกกล่าวผ่าน

๑๗๔ ชาคริต ชุมวัฒน์

เซริฟ แต่ต่อมา การเรียกบารอนเล็กมาประชุมสภายกเลิกไป และที่ประชุมของเหล่าบารอนใหญ่ในกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ ได้กลายเป็นที่ประชุมสภาขุนนาง

ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ การมีสองสภาเริ่มปรากฏขึ้น (Dodd, 2011 : online) สภาสภามัญประกอบด้วยผู้แทนจากเมือง (town) และมณฑล (shire) ส่วนสภาขุนนางมีทั้งขุนนางบรรพชิต (Lords Spiritual) อันได้แก่ อาร์ชบิชอปและบิชอป และขุนนางฆราวาสหรือขุนนางทางโลก (Lords Temporal) ซึ่งได้แก่ พวกชนชั้นสูงเจ้าของที่ดิน การให้ผู้มียศขุนนางเป็นการสืบตระกูลก็ค่อย ๆ เริ่มขึ้น กล่าวคือ ถ้าผู้ได้รับหมายรับสั่งนั้นสิ้นชีวิต สิทธิของการได้รับหมายเรียกประชุมจะตกทอดเป็นมรดกไปยังบุตรชายคนโตของผู้นั้นด้วยเช่นเดียวกับอสังหาริมทรัพย์ ต่อมา ใน ค.ศ. ๑๓๘๗ โปรดให้มีการแต่งตั้งขุนนางโดยพระราชทานสัญญาบัตร (letters patent) เป็นการตอบแทนความดีความชอบ ไม่ได้มีการมอบที่ดินมาเกี่ยวข้องเลย ขุนนางคนแรกที่ได้รับการแต่งตั้งโดยสัญญาบัตรคือจอห์น เดอ โบซอง (John de Beauchamp) เป็นบารอนโบซองแห่งคิดเดอร์มินสเตอร์ (Baron Beauchamp of Kidderminster) ในรัชสมัยพระเจ้าริชาร์ดที่ ๒ (Richard II) ดังนั้นผู้ที่เข้าประชุมสภาขุนนาง คือผู้ที่ได้รับหมายรับสั่งหรือผู้ที่ได้สัญญาบัตรแต่งตั้งเป็นขุนนาง

เวลาผ่านไป เมื่ออังกฤษผนวกดินแดนอื่นเข้ามารวมด้วย ดินแดนที่เข้ามาผนวกก็ส่งตัวแทนขุนนางของตนไปเข้าประชุมสภาขุนนางด้วย ดังนั้น ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๐๗-๑๙๖๓ ขุนนางสกอตเลือกตัวแทน ๑๖ คน เข้านั่งในสภาขุนนางที่กรุงลอนดอน แต่หลัง ค.ศ. ๑๙๖๓ ขุนนางสกอตทุกคนได้เข้านั่งในสภาขุนนางตามพระราชบัญญัติขุนนาง ค.ศ. ๑๙๖๓ ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๐๑-๑๙๒๒ ขุนนางไอริชเลือกผู้แทน ๒๘ คน เข้านั่งในสภาขุนนาง หลังจาก ค.ศ. ๑๙๒๒ แล้วมีการตั้งเสรีรัฐไอร์แลนด์ ก็ไม่มีการเลือกตัวแทนขุนนางมานั่งในสภาขุนนางอังกฤษอีก แต่ขุนนางไอริชที่เคยนั่งอยู่ก่อนก็คงอยู่ต่อไปจนถึงสิ้นชีวิต

ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ จำนวนขุนนางสืบตระกูลมีประมาณ ๘๐๐ คน (Watt, 1999 : the Guardian) ก่อน ค.ศ. ๑๙๙๙ ขุนนางสืบตระกูลทุกคนมีสิทธิหนึ่งในสภาขุนนางทุกคนหากผ่านคุณสมบัติเรื่องอายุและสัญชาติ ในสภาขุนนางนอกจากขุนนางสืบตระกูลทุกคนเป็นสมาชิกสภาแล้ว นับตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ มีกฎหมายที่เรียกว่า Appellate Jurisdiction Act ค.ศ. ๑๘๗๖ แต่งตั้งขุนนางตลอดชีพ ซึ่งหมายถึงเป็นขุนนางเฉพาะบุคคลนั้น ๆ และเป็นตลอดชีวิตของบุคคลผู้นั้น ผู้ที่ได้รับสถาปนาตามพระราช

บัญญัตินี้ เรียกว่า Lords of Appeal in Ordinary หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า ขุนนางกฎหมาย (Law Lords) ทำหน้าที่ด้านการศาลหรือการพิจารณาคดีของสภาขุนนาง แต่จะไม่ได้รับเงินเดือนจากการทำงานพิจารณาคดีความเมื่ออายุ ๗๕ ปีไปแล้ว ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวระบุว่า จำนวนขุนนางกฎหมายที่อายุต่ำกว่า ๗๕ ปีในแต่ละคราวจะไม่เกิน ๑๒ คน แต่ต่อมาหน้าที่ด้านนี้ของสภาขุนนางได้ออนให้ศาลฎีกา (Supreme Court) แทน

นอกจากการแต่งตั้งขุนนางกฎหมายเข้านั่งในสภาขุนนางแล้ว ใน ค.ศ. ๑๙๕๘ มีการออกพระราชบัญญัติขุนนางตลอดชีพ (Life Peerages Act 1958) ซึ่งสถาปนาบุคคลเป็นขุนนางเฉพาะแต่ละราย ไม่สืบตระกูล และไม่ต้องทำหน้าที่ทางด้านกฎหมาย แต่เป็นการแต่งตั้งเพื่อให้มีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกสภาขุนนาง บุคคลที่ได้รับการสถาปนาเป็นขุนนางตลอดชีพตามพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ มักจะเป็นขุนนางชั้นบารอน และถือเป็นขุนนางโดยสัญญาบัตร

ในเรื่องของการออกเสียงในสภาขุนนาง การที่ขุนนางคนเดียวกันอาจมีบรรดาศักดิ์มากกว่าระดับเดียว เช่น เป็นทั้งดยุกและมาร์ควิส หรือเป็นทั้งมาร์ควิสและเอิร์ล เช่น มาร์ควิสแห่งดอร์เซต (Marquis of Dorset) เป็นเอิร์ลแห่งซัมเมอร์เซต (Earl of Somerset) ด้วย (Given-Wilson, 1996 : 50) การออกเสียงในสภาขุนนางจะออกได้เสียงเดียวเท่านั้น แต่พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๔ ทรงปฏิรูปกฎเกณฑ์นี้ โดยการออกหมายเร่ง (writ in acceleration) ซึ่งทำให้บุตรชายคนโตของขุนนางเข้านั่งในสภาขุนนางได้เลยโดยใช้บรรดาศักดิ์รองของขุนนางนั้น ๆ นับแต่รัชสมัยนั้นมา มีการออกหมายเร่ง ๙๔ ครั้ง ซึ่งในจำนวนนี้ มีเพียง ๔ ครั้งที่ออกในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น ใน ค.ศ. ๑๙๙๒ ไวสเคานต์ แครนบอร์น (Viscount Cranborne) บุตรชายของมาร์ควิสที่ ๖ แห่งซอลส์เบอรี (6th Marquess of Salisbury) สามารถนั่งประชุมและออกเสียงในสภาขุนนางได้ก่อนที่จะสืบทอดการเป็นขุนนางชั้นมาร์ควิสของบิดาเมื่อบิดาถึงแก่อสัญกรรมใน ค.ศ. ๒๐๐๓ (Beamish, 2017 : online)

ทุกวันนี้ผู้ที่นั่งในสภาขุนนางส่วนใหญ่เป็นขุนนางตลอดชีพ ซึ่งเป็นการเสนอชื่อโดยรัฐบาลเพื่อให้บุคคลนั้น ๆ มีสิทธิเข้านั่งและออกเสียงในสภาขุนนาง ในจำนวนสมาชิกสภาขุนนางปัจจุบัน (เมษายน ๒๕๖๑) ๗๘๒ คน เป็นขุนนางสืบตระกูลเพียง ๙๒ คน เท่านั้น (Castelow, 2018 : online) เหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้มาจาก ใน ค.ศ. ๑๙๙๗ ที่พรรคแรงงานได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งจนชนะขาดลอยและจัดตั้งรัฐบาล พรรคฯ เสนอให้ลดจำนวนสมาชิกสภาขุนนางที่มีจำนวนมากด้วยการยกเลิกไม่ให้ขุนนางสืบตระกูลเข้า

นั่งในสภาขุนนางอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม โทนี่ แบลร์ (Tony Blair) นายกรัฐมนตรียังไม่เห็นควรให้ยกเลิก แต่ให้จำกัดจำนวนลงเหลือ ๙๐ ราย บวกกับขุนนางที่ดำรงตำแหน่ง Earl Marshal ซึ่งเป็นเจ้ากรรมพิธีจะมีสิทธินั่งโดยตำแหน่ง ปัจจุบันคือ ดยุกแห่งนอร์ฟอล์ก (Duke of Norfolk) และผู้ดำรงตำแหน่ง Lord Great Chamberlain ซึ่งทำหน้าที่แทนองค์พระประมุขในสภา ปัจจุบันคือ มาร์ควิสแห่งซัมลี (Marquess of Cholmondeley ซัมลีเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ในมณฑลเชเชอร์ (Cheshire) ตำแหน่งทั้งสองถือเป็นตำแหน่งขุนนางสืบตระกูล การออกพระราชบัญญัติสภาขุนนาง ค.ศ. ๑๙๙๙ จึงทำให้จำนวนขุนนางสืบตระกูลที่อยู่ในสภาขุนนางนับแต่นั้นมา

จากการสำรวจข้อมูล ในเดือนมกราคม ค.ศ. ๒๐๑๔ ขุนนางสืบตระกูลที่เป็นสมาชิกสภาขุนนางซึ่งจะไม่มีพระราชวงศ์แต่อย่างใด ประกอบด้วยขุนนางชั้นดึก ๔ คน มาร์ควิส ๑ คน เอิร์ล ๒๖ คน ไวสเคานต์ ๑๗ คน และบารอน ๔๔ คน การคิดสรรว่าขุนนางสืบตระกูลผู้ใดจะยังคงได้เข้านั่งในสภาขุนนางนั้น จะเป็นการเลือกกันเองในหมู่ผู้ที่มีสถานะขุนนางสืบตระกูล โดยมีคณะกรรมการการแต่งตั้งสภาขุนนาง (House of Lords Appointments Commission) และจากการเสนอชื่อของพรรคการเมืองสำคัญ ๆ โดยแบ่งสัดส่วนกันไป ส่วนขุนนางตลอดชีพทุกคนมีสิทธิเข้านั่งในสภาขุนนาง สหราชอาณาจักรจึงเป็นประเทศที่จำนวนสมาชิกสภาสูงหรือสภาขุนนางมากกว่าสภากลางหรือสภาสามัญ และจำนวนสมาชิกสภาขุนนางจะไม่คงที่เหมือนสภากลางเพราะการแต่งตั้งขุนนางตลอดชีพกระทำได้เรื่อย ๆ จะคงที่แต่เฉพาะสมาชิกประเภทสืบตระกูล คือ ๙๒ รายเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติขุนนางตลอดชีพ ค.ศ. ๑๙๕๘ นั้น ไม่ได้จำกัดจำนวนขุนนางตลอดชีพที่กษัตริย์จะทรงสถาปนาแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี แม้ไม่มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนขุนนางตลอดชีพที่จะเข้านั่งในสภาขุนนาง แต่บุคคลที่เป็นสมาชิกสภาขุนนางจะเป็นสมาชิกสภาสามัญในเวลาเดียวกันไม่ได้ อย่างเช่น ใน ค.ศ. ๑๙๖๐ แอนโทนี่ เวจวูด เบนน์ (Anthony Wedgwood Benn) ซึ่งเป็นสมาชิกสภาสามัญมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๐ และผู้คนรู้จักดีในชื่อ โทนี่ เบนน์ ได้รับบรรดาศักดิ์ขุนนางของบิดาเป็นมรดกตกทอด เขาจึงได้เป็นไวสเคานต์แอสตันส์เกตที่สอง (2nd Viscount Stansgate) แต่เบนน์ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาสามัญในการเลือกตั้งซ่อม และต้องการกลับไปนั่งในสภาสามัญ ความพยายามที่จะเป็นสมาชิกสภาสามัญต่อไป ทำให้เขาผลักดันให้มีการออกพระราชบัญญัติขุนนาง ค.ศ. ๑๙๖๓ ซึ่งอนุญาตให้ขุนนางสืบตระกูล

สละบรรดาศักดิ์ได้ โทนี เบนนิงจึงสามารถเข้านั่งในสภาสามัญตามที่เขาให้สัญญากับประชาชนในเขตเลือกตั้ง นับเป็นขุนนางคนแรกที่สละบรรดาศักดิ์สืบตระกูล ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การไม่ขอรับบรรดาศักดิ์ตัดทอนตามกฎหมายนี้ต้องยื่นเรื่องถึง Lord Chancellor ภายใน ๑๒ เดือนที่ได้รับการสืบทอด หรือถ้าอายุยังไม่ถึง ๒๑ ปี ก็ภายใน ๑๒ เดือนหลังอายุครบ ๒๑ ปี

ขณะที่บุคคลสามารถยื่นเรื่องปฏิเสธการสืบทอดบรรดาศักดิ์ แต่ขุนนางตลอดชีพจะไม่สามารถขอลอนสภาพการเป็นขุนนาง แต่อาจจะไม่ต้องเข้าเป็นสมาชิกสภาขุนนางได้ เพราะมีการผ่านกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติปฏิรูปสภาขุนนาง ค.ศ. ๒๐๑๔ (House of Lords Reform Act 2014) และพระราชบัญญัติสภาขุนนาง ค.ศ. ๒๐๑๕ ว่าด้วยการขับออกหรือการระงับการเป็นสมาชิก [House of Lords (Expulsion and Suspension) Act 2015] ระบุว่าขุนนางตลอดชีพจะหมดสิทธิในการเป็นสมาชิกสภาขุนนางได้จากเหตุข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

๑. การขอลาออก หรือขอเกษียณจากสภาโดยการมีหนังสือแจ้งไปยังเลขาธิการวุฒิสภา (Clerk of the Parliaments)
๒. การพ้นจากสภาโดยอัตโนมัติเนื่องมาจากการไม่ได้เข้าประชุมแม้แต่ครั้งเดียวในช่วงสมัยประชุมสภาที่มีช่วงเวลายาวนาน ๖ เดือนขึ้นไปโดยไม่ได้แจ้งการลาประชุม
๓. การพ้นจากสภาโดยอัตโนมัติเนื่องมาจากการประกอบอาชญากรรมที่ถูกตัดสินโทษจำคุก ๑ ปีขึ้นไป
๔. การถูกขับออกจากสภาโดยมติของสภาขุนนาง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การมีบรรดาศักดิ์ของบุคคลไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้น ๆ จะจัดอยู่ในชนชั้นขุนนางเสมอไป แต่ต้องอยู่ในลำดับ ๕ ชั้นตั้งแต่ผู้ลงมาถึงบารอนเท่านั้น และต้องเป็นเจ้าของบรรดาศักดิ์นั้นจริง ๆ ไม่นับผู้ที่ใช้ courtesy title ซึ่งมักจะเป็นบรรดาศักดิ์รองของบิดา บรรดาศักดิ์ขุนนางก็มีทั้งประเภทสืบตระกูลไปยังทายาทได้และไม่สืบตระกูล ซึ่งเป็นการสถาปนาให้เฉพาะรายตลอดชีวิตเท่านั้น ปัจจุบันถึงแม้ขุนนางสืบตระกูลจะมีจำนวนเกือบหนึ่งพันคน แต่มีเพียง ๙๒ รายเท่านั้นที่ได้สิทธิเป็นสมาชิกสภาขุนนาง ส่วนขุนนางตลอดชีพทุกคนได้สิทธินั้นโดยอัตโนมัติ อีกทั้งไม่จำกัดจำนวนการมีขุนนางประเภทนี้ด้วย รัฐบาลและพรรคการเมืองมักเสนอชื่อให้

๑๗๘ ชาคริต ชุ่มวัฒนะ

กษัตริย์สถาปนาบุคคลให้มีบรรดาศักดิ์बारอนเพื่อเข้านั่งในสภาขุนนางและออกเสียง
สนับสนุนนโยบายต่าง ๆ จึงปรากฏว่าจำนวนสมาชิกสภาขุนนางของอังกฤษมากกว่า
สภาสูงของประเทศอื่นใด

บรรณานุกรม

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (๒๕๔๔). **ฝรั่งเศสักดินา**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

Cannon, John and Griffiths, Ralph. (1988). **The Oxford Illustrated History of the British Monarchy**. Oxford : Oxford University Press.

Davies, R.G. and Denton, J.H. (1981). **The English Parliament in the Middle Ages**. (eds.) Manchester : Manchester University Press.

Given-Wilson, Chris. (1996). **The English Nobility in the Late Middle Ages**. London : Routledge.

Graham, Harry. (1911). **The Mother of Parliaments**. Boston : Little, Brown & Company.

McFarlane, K.B. (1981). **The Nobility of Later Medieval England**. New York : Oxford Press.

Sanders, I. J. (1960). **English Baronies : A Study of Their Origin and Descent 1086–1327**. Oxford : Clarendon Press.

Watt, Nicholas. 27 May 1999. "Brief triumph for hereditary peer in title battle"
The Guardian.

Willcox, William B. and Arnstein, Walter L. (1992). **The Age of Aristocracy 1688 to 1830**. Lexington : D.C. Heath and Co.

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ ม.ค.-มิ.ย. (๒๕๖๑) ๑๗๙

ข้อมูลจากเว็บไซต์

Beamish, David (2017). **United Kingdom peerage creations 1801 to 2017 : a list**. Retrieved December 8, 2017, from <http://www.peerages.info/>.

British Ranks of Nobility – Victorian Days. (1997) Retrieved March 10, 2017, from www.avictorian.com/nobility.htm

Castelow, Ellen. **The British Peerage**. (2018) Retrieved January 5, 2018, from <http://www.historic-uk.com/CultureUK/The-British-Peerage/>

Dodd, Gwilym. (2011) **The Birth of Parliament**. Retrieved May 15, 2017, from http://www.bbc.co.uk/history/british/middle_ages/birth_of_parliament

Kelch, R. A. (1955). **The Dukes : A Study of the English Nobility in the Eighteenth Century**. Retrieved July 3, 2017, from <https://search.proquest.com/docview/302010232>

List of Family Seats of English Nobility. (2018) Retrieved March 28, 2018, from <https://en.wikipedia.org/wiki/>

Writs in acceleration. (2017) Retrieved February 5, 2018, from <http://www.peerages.info/peeragesa.htm>.

www.edwardianpromenade.com

www.eupedia.com/belgium/belgian_nobility.shtml

www.genealogicalstudies.com

www.oxforddnb.com

www.peerages.info/peerages.htm

ภาพจากเว็บไซต์

<https://www.flickr.com/photos/peterdenton/2716419182>

<https://www.quoteikon.com>

www.telegraph.co.uk

<http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Creator/IanMcKellen>